

<https://doi.org/10.15407/np.74.009>

УДК 027.54(477-25)НБУВІА:025.171:[930.253-027.551

М.Долішній:33(477)]

Андрій Шаповал,

доктор історичних наук,

старший науковий співробітник, завідувач відділу,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

вул. Володимирська, 62, 01033, Київ, Україна

e-mail: shai196@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1188-5142>

Scopus Author ID: 57224568766

Ангела Майстренко,

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

вул. Володимирська, 62, Київ, 01033, Україна

e-mail: a_maistrenko@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1303-9214>

**АРХІВНА СПАДЩИНА АКАДЕМІКА М. ДОЛІШНЬОГО –
ДОСЛІДНИКА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

Проаналізовано склад та інформативний потенціал документів особового архівного фонду видатного українського вченого-економіста, дослідника в галузі регіональної економіки та євроінтеграції України, академіка НАН України Мар'яна Івановича Долішнього, який зберігається в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. *Методологія* праці ґрунтується на застосуванні загальнонаукових (аналізу, синтезу, порівняння, деталізації, узагальнення) та спеціально-історичних (історико-джерелознавчого, архівознавчого, біографічного) методів дослідження. *Наукова новизна* полягає у представленні широкої інформації про комплекс документів особового архіву М. Долішнього, що стосується діяльності вченого з дослідження економічного розвитку України, проблем регіональної економіки та євроінтеграції України. Архівний фонд М. Долішнього містить джерела, які дають змогу відобразити його вагомий внесок у розвиток економічної науки, розкрити діяльність вченого з розробки державних

програм, концепцій регіональної політики, адміністративної реформи, висвітлити зусилля науковця щодо вдосконалення системи регіонального управління, проаналізувати міжнародну наукову діяльність вченого та його погляди на євроінтеграційні процеси.

Ключові слова: М. Долішній, особовий фонд, Інститут архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, економічний розвиток України, євроінтеграція, міжнародна наукова діяльність.

Актуальність дослідження. Наукова діяльність видатного українського вченого, доктора економічних наук (1979), професора (1982), заслуженого діяча науки і техніки України (1991), академіка НАН України за спеціальністю «економіка» (1997) Мар'яна Івановича Долішнього (1936–2006) зосереджувалася на дослідженні фундаментальних і прикладних питань економічного розвитку регіонів України, формуванні теоретико-методичних основ регіональної політики та транскордонного співробітництва, які залишаються надзвичайно важливими в контексті сучасних викликів, потреб удосконалення системи регіонального управління в Україні, інтеграції нашої країни у європейський економічний простір.

У 2024 р. в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – ІА НБУВ) науково описано особовий фонд М. Долішнього (ф. № 368), введення якого до наукового обігу дає змогу за допомогою архівних документів всебічно дослідити внесок ученого у розвиток економічної науки, розкрити його вплив на формування регіональної політики в Україні та проаналізувати парадигму поглядів науковця на євроінтеграційні процеси.

Аналіз досліджень і публікацій. У науковій літературі є кілька праць, присвячених розгляду наукового доробку М. Долішнього, відображенню його науково-організаційної та громадської діяльності з розвитку економічних досліджень в Україні й формування засад регіональної політики держави, які опубліковані в енциклопедичних [1, 2] і довідкових [3, 56] виданнях або побачили світ до ювілеїв ученого [55]. Наукову діяльність М. Долішнього висвітлено в монографії С. Злупка [4]. Опубліковано розвідку про міжнародні зв'язки українського науковця [54]. Однак його багатогранна діяльність досі не стала предметом комплексного дослідження,

що значною мірою обумовлювалося браком архівних джерел. Представлення документів особового фонду вченого та аналіз цього архівного ресурсу уможливить всебічне висвітлення його досягнень і сприятиме об'єктивному відображенню та повному розкриттю діяльності М. Долішнього, визначенню внеску українського економіста у вітчизняну та світову науку.

У статті **ставимо за мету** розглянути документи особового архівного фонду дослідника економічного розвитку та євроінтеграції України академіка НАН України М. Долішнього, який зберігається в ІА НБУВ, та проаналізувати їхній інформаційний потенціал.

Виклад основного матеріалу. До складу особового архівного фонду М. Долішнього в ІА НБУВ увійшло 142 справи, у яких зберігаються документи біографічного характеру, наукові праці вченого та документи про його діяльність за 1960-ті – 2006 рр.

Відомості про життєвий шлях М. Долішнього містять біографічні документи його архіву: особова справа академіка, паспорт, дипломи, посвідчення, грамоти, повідомлення, вітальна кореспонденція тощо.

Основні дати життя, етапи наукового становлення та професійної діяльності вченого відображено в його особовій справі [26]. Народився М. Долішній 5 травня 1936 р. у м. Львові в сім'ї службовця. У 1958 р. закінчив механічний факультет Львівського політехнічного інституту, а в 1968 р. завершив аспірантуру Львівського лісотехнічного інституту. Дисертацію на тему «Основні виробничі фонди і шляхи поліпшення їх використання (на прикладі меблевої промисловості Львівської області)» захистив у 1969 р., здобувши науковий ступінь кандидата економічних наук [26, арк. 6].

У 1970 р. М. Долішнього обрали головою планової комісії Львівського облвиконкому. У 1979 р. він захистив дисертацію на тему «Соціально-економічні проблеми використання трудових ресурсів (регіональні аспекти дослідження)», здобувши науковий ступінь доктора економічних наук [26, арк. 50]. У 1982 р. йому було присвоєно звання професора за спеціальністю «економіка районів СРСР, розміщення продуктивних сил СРСР».

З 1975 р. М. Долішній працював заступником директора з наукової роботи Інституту економіки АН УРСР, а згодом був призначений

директором Львівського відділення цього інституту, що під його керівництвом перетворилося у потужну наукову установу з дослідження та впровадження розробок для вирішення важливих регіональних соціально-економічних проблем управління [26, арк. 28]. В 1994 р. відділення реорганізували в Інститут регіональних досліджень (далі – ІРД) НАН України, який на чолі з М. Долішнім незабаром став провідною академічною установою країни з проблем регіональної політики і транскордонного співробітництва.

Водночас учений займався педагогічною діяльністю. У 1982–1983, 1993–1995 та 1997–2006 роках він викладав на кафедрі економіки і організації поліграфічної промисловості Українського поліграфічного інституту імені Івана Федорова (згодом – кафедра економіки, обліку і аудиту у видавничо-поліграфічному комплексі Української академії друкарства). Під його безпосереднім керівництвом сформувалися школи із соціально-економічних проблем управління трудовим потенціалом і регіоналістики, було підготовлено 20 докторів і 107 кандидатів наук, серед яких є науковці з Польщі, Угорщини та Словаччини [4, с. 8].

Велику увагу М. Долішній приділяв вирішенню фундаментальних і прикладних проблем розвитку регіонів України та формуванню теоретико-методичних засад регіональної політики в державі. Дослідник опублікував понад 500 наукових праць, зокрема 20 монографій (3 індивідуальні), серед яких: «Трудові ресурси промисловості» (1975), «Формування та використання трудових ресурсів» (1978), «Соціально-економічні проблеми невиробничої сфери» (1984), «Трудові ресурси виробничих систем» (1990), «Соціально-трудова потенція: теорія і практика» (1994), «Регіональна політика: методологія, методи, практика» (2001), «Регіональна політика і механізми її реалізації» (2003), «Регіональна політика: теорія, методологія, практика на межі століть (погляд у XXI століття)» (2006) [55]. Його наукові праці видано за кордоном: у Польщі, Словаччині, ФРН, Китаї та інших країнах.

Значний інтерес викликають рецензії на праці М. Долішнього, що відклалися в особовому архіві, обговорення статей науковця на сторінках газет та інші друквані матеріали, які ілюструють наукові інтереси вченого та основні напрями його досліджень [36].

Академік М. Долішній входив до складу Наукової ради з соціально-економічних проблем регіональної політики НАН України (1994), Комісії з питань подальшого підвищення ефективності діяльності НАН України (2005), був дійсним членом Академії економічних наук України (1993), Ради Української асоціації регіональних наук (1997), Наукового товариства ім. Т. Шевченка (1998).

Вчений працював головним редактором науково-практичного журналу «Регіональна економіка», входив до складу редколегій журналів «Економіка України», «Економіка промисловості», «Статистика України» та ін. [4, с. 8].

У особовому фонді відклалися документи про нагородження та відзначення М. Долішнього, зокрема: про обрання вченого академіком НАН України за спеціальністю «економіка» (1997) [29], про відзначення його участі в конкурсі на здобуття Державних премій України в галузі науки і техніки за цикл наукових робіт з теми «Еколого-економічні основи раціонального природокористування, формування наукових засад сталого розвитку і забезпечення екологічної безпеки України в умовах ринкових трансформацій» (2001) та з проблем регіональної соціально-економічної політики (2003) [31].

М. Долішній – лауреат премії ім. М. І. Туган-Барановського НАН України (1996), Державної премії України в галузі науки і техніки (2003). Нагороджений орденами і медалями, зокрема орденом «За заслуги» II (2001) і I (2004) ступеня, Почесною відзнакою Президента України за великий внесок у розвиток економічної науки, розробку національних програм соціально-економічного розвитку регіонів України (1996) [28].

В архіві зберігаються грамоти М. Долішнього, які він отримав протягом життя, зокрема Почесна грамота за вагомий особистий внесок у реформування національної економіки, розвиток підприємництва та формування ринкової інфраструктури в Україні від Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва Верховної Ради України [35]. Є також документи про нагородження вченого Почесним дипломом університету Ніредьгази (Угорщина) за плідні дослідження (рис. 1) [31], пам'ятним знаком із срібла «Львівський банківський інститут Національного банку України» з нагоди п'ятої річниці цієї установи (2005),

про присвоєння М. Долішньому звання почесний Doctor honoris causa Національного університету «Львівська політехніка» (2006).

Рис 1. Почесний диплом академіку М. Долішньому від Nyíregyházi Főiskola (Університет Ніредьгази, Угорщина). 9 листопада 2001 р.

Джерело: Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 72. Арк. 1 [32]

Крім того, науковець був почесним доктором Ужгородського державного університету (2000), мав почесний ступінь Doctor honoris causa Тернопільської академії народного господарства (2002).

10 травня 2006 р. в Будинку вчених Львова відбулось урочисте засідання з нагоди 70-річчя М. Долішнього (фото 1). У фонді зібрано надіслані з нагоди ювілею привітальні листівки та телеграми з

високою оцінкою наукових здобутків вченого [33]. Відклалися й статті, у яких йдеться про вагомі досягнення науковця [27, 30].

Фото 1. М. Долішній під час урочистого засідання з нагоди 70-річчя у Будинку вчених м. Львова. На трибуні – голова Львівської міської громади А. Садовий. 10 травня 2006 р.

Джерело: Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 80. Арк. 2 [34]

Помер М. Долішній 22 серпня 2006 р. Поховано його на Личаківському цвинтарі Львова.

Важливу частину особового архівного фонду М. Долішнього становлять його наукові праці, які відображають коло творчих зацікавлень вченого. Серед них – докторська дисертація М. Долішнього «Соціально-економічні проблеми використання трудових ресурсів (регіональні аспекти дослідження)» (1978), що заклала фундамент подальшого розвитку науковцем теорії регіональної економіки. У дослідженні розглянуто ключові аспекти ефективного використання трудових ресурсів, а також їхній вплив на соціально-економічні процеси на регіональному рівні [5]. Наукові праці М. Долішнього представлені статтями українською, англійською,

польською та іншими мовами. Вони стосуються соціально-економічного та інноваційного розвитку регіонів України, зокрема західних областей, регіональної політики, сталого розвитку економіки країни, сільських територій, агропромисловості, промислових підприємств, енергоресурсів, продуктивності праці: «Системні підходи до активації соціально-економічного розвитку регіонів України», «Гуманістичні аспекти сталого розвитку України», «Проблеми та перспективи сталого розвитку України та її регіонів», «Регіональна політика: методи реалізації», «Принципи формування регіональної політики України», «Нові підходи до територіального управління», «Карпатський регіон – зона злагоди чи протистояння?» та ін.

В архіві науковця зберігаються статті про проблеми формування та діяльності національної еліти і державотворення, а також дослідження людського капіталу в контексті української національної ідеї. На думку вченого, важливу роль у державотворчих процесах України й у творенні безперервного процесу утвердження національної ідеї відіграють інтелектуальні, ментальні та духовні чинники, тому держава повинна неупинно дбати про всебічний розвиток людського капіталу [15]. Державотворчий багатофункціональний процес має очолювати «повноцінна національна еліта», яка «зв'язана всіми традиціями, менталітетом, розумінням майбутнього із своїм народом» [19, арк. 4].

Починаючи з 1990-х років до кола наукових інтересів М. Долішнього належали питання європейської інтеграції України, входження економіки країни та окремих її регіонів до європейського економічного простору. У фонді відкладалася низка статей із цієї проблематики: «Трансформаційні процеси в економіці України в контексті євроінтеграції», «Механізми використання конкурентних переваг української економіки в інтеграції її в ЄС», «Регіональні форми інтеграції України в світовий простір» тощо. Вчений вважав, що Україна як держава має розробити і реалізувати власну стратегію входження національної економіки у світовий простір, використовуючи можливості вітчизняної економіки і її виробничо-господарського потенціалу. Для цього Україні треба повно та ефективно використовувати своє зручне географічне розташування та геополі-

тичне положення в центрі Європи, розвивати внутрішньодержавні економічні відносини між суб'єктами господарювання на принципах партнерства при забезпеченні економічної та політичної безпеки [6, арк. 6].

М. Долішній мав високий авторитет серед міжнародного наукового співтовариства, про що свідчать його численні публікації у таких наукових виданнях за кордоном як «International Labour Review», «Človek v suradniciach multidimenzionalnej spoločnosti», «Przedsiębiorczość i zarządzanie», «Problemy polsko-ukraińskiej współpracy przygranicznej». У них висвітлено актуальні питання інноваційного розвитку регіонів, транскордонного співробітництва, розглянуто чинники сталого економічного розвитку.

Науковця цікавили питання транскордонного співробітництва. Вивчаючи досвід країн-сусідів (Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії), він виступав за підвищення ролі регіонів у євроінтеграційних процесах, створення системи транскордонної співпраці, активізацію зовнішньоекономічної діяльності регіонів України. В архіві представлено його статті «Регіональні проблеми розвитку транскордонного співробітництва» і «Стратегічні напрямки розвитку транскордонного співробітництва в Україні у контексті активізації зовнішньоекономічної діяльності». Відклалися наукові доповіді «Проблеми інституційного та інформаційного забезпечення транскордонного співробітництва», «Концептуальні підходи до розвитку співробітництва на українсько-польському пограниччі». На думку вченого, розроблення державної програми транскордонного співробітництва сприяло б вирішенню основних питань соціального і культурного розвитку прикордонних областей держави, формуванню, відповідно до вимог внутрішнього і зовнішнього ринку, галузевої структури господарства, створенню виробничої і ринкової інфраструктур [8, арк. 2].

Особливу увагу М. Долішній приділив розробленню концепції співробітництва між Україною та Польщею як стратегічним партнером і провідником інтересів нашої держави в ЄС [11, арк. 1].

Результати спільних наукових досліджень із зарубіжними колегами з питань транскордонного співробітництва стали підґрунтям з використання міжнародного досвіду та методології у працях

М. Долішнього. У його фонді зберігаються дослідження: «Procesy transformacji w ekonomii Ukrainy w Kontekście integracji europejskiej» [10], «Sustainable development of Ukraine and its regions problems and perspectives» [12], «Регіональна політика залучення іноземних інвестицій» із питання співробітництва між Україною та сусідніми державами [23]. У них на основі аналізу соціально-економічних умов розвитку України та її міжнародної політики окреслено перешкоди і перспективи міжнародної співпраці, що є важливим для стабільного розвитку прикордонних регіонів.

М. Долішній активно виступав за інтеграцію європейського досвіду в стратегію соціально-економічного розвитку регіонів України. У статті «Європейський досвід – в практику діяльності регіонів України» він пропонував заходи щодо підвищення економічної конкурентоспроможності українських регіонів, залучення іноземних інвестицій і впровадження інноваційних методів управління [17].

Учений брав дієву участь у роботі Державної комісії з проведення адміністративної реформи в Україні. На засіданнях цієї комісії, а також під час наукових нарад і форумів, він оприлюднив свої думки щодо реалізації реформи. В архіві зберігаються його доповіді та тези доповідей: «Проблеми територіального устрою в системі адміністративної реформи», «До концепції адміністративної реформи» та ін. [22].

Науковий доробок М. Долішнього включає й проєкти та пропозиції науковця, спрямовані на розвиток регіональної політики, залучення іноземних інвестицій і стимулювання інноваційного розвитку в Україні. У фонді зберігається проєкт державної програми «Основні напрями регіональної соціально-економічної політики» [20]. Вчений активно працював над створенням механізмів залучення ресурсів для розвитку регіонів, акцентуючи увагу на важливості інтеграції інновацій у промисловість, аграрний сектор та інші галузі економіки. Ці питання висвітлено у його праці «Наукове забезпечення інноваційного розвитку західного регіону України» [14].

В архіві вченого відклався комплекс його наукових доповідей: «До використання енергоресурсів» [9], «Територіальне управління

в контексті формування нових організаційних структур» [25] та інші [48].

Як провідний фахівець з проблем економічного розвитку і регіоналістики М. Долішній рецензував наукові дослідження інших вчених у сфері економіки. У його особовому фонді відклалися рецензії на наукові праці вітчизняних дослідників [7, 13, 24].

Серед наукових документів архіву увагу привертають нотатки М. Долішнього, зроблені під час роботи над своїми статтями, які демонструють творчий пошук вченого, його роздуми над актуальними питаннями розвитку держави. У них зафіксовано думки науковця щодо діяльності Інституту соціогуманітарних проблем людини та філософсько-світоглядних засад буття людини, створення Центру просторового розвитку та територіального планування ІРД НАН України, проблем посилення ролі регіонів, залучення іноземних інвестицій тощо [16, 18, 21, 23].

Значний масив документів фонду (доводі, виступи, службові та аналітичні записки, зауваження, постанови тощо) відображає багатогранну і продуктивну діяльність академіка М. Долішнього. Архівні ресурси розкривають вагомий внесок вченого у розробку науково-технічної політики, регіонального управління та адміністративної реформи в Україні, формування наукової думки та політичних стратегій у контексті розвитку регіонів країни. У фонді представлено доповіді та виступи М. Долішнього на засіданнях Президії НАН України, які визначають підходи до соціально-економічного розвитку регіонів. Зберігаються пропозиції щодо державної програми розвитку Карпатського регіону (1994) [39, 50].

Науковець був одним із розробників концепцій модернізації державних структур. Як член Державної комісії з проведення адміністративної реформи він формував рекомендації щодо адаптації адміністративної системи до ринкових умов [43].

Активну участь М. Долішній брав у формуванні науково-технічної та інноваційної політики України. У особовому фонді вміщено документи про призначення вченого членом робочої групи з підготовки до розгляду на засіданні Кабінету Міністрів України питання «Про заходи щодо розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності», та про участь у роботі Комісії Кабінету Міністрів України з

питань науково-технічного розвитку [44]. В архіві також зберігається текст доповіді, яку М. Долішній виголосив у лютому 2002 р. під час зустрічі з прем'єр-міністром України щодо регіональної політики і визначення ролі регіонів у загальній економічній стратегії країни та необхідності розвитку її інфраструктури [47].

Протягом 1994–2006 рр. М. Долішній очолював ІРД НАН України. Його діяльність як керівника науково-дослідного інституту було спрямовано на вирішення актуальних проблем формування та реалізації регіональної політики в Україні, зокрема вдосконалення фінансово-бюджетних відносин між державою і регіонами, вивчення соціальних питань і раціонального використання природних ресурсів, кадрового забезпечення наукових установ регіонів тощо. В архіві зберігається «Комп'ютерний атлас області», розроблений під керівництвом М. Долішнього в ІРД НАН України, який забезпечував візуалізацію та структурований аналіз даних щодо соціальної, економічної та екологічної ситуації в областях України. У фонді знаходимо документи, що стосуються урочистостей з нагоди 10-річчя ІРД НАН України [51]. У доповіді з нагоди ювілею наукової установи М. Долішній зазначив, що діяльність ІРД НАН України в галузі міжнародного наукового співробітництва була плідною та корисною і сприяла залученню львівської школи регіоналістики до міжнародних наукових процесів [52, арк. 13].

Зміст регіональної політики та механізми її реалізації М. Долішній розглядав з урахуванням умов глобалізації економічного розвитку, міжнародних аспектів діяльності України, входження її у європейський економічний простір. Звертав увагу на те, що в світі у ХХІ ст. регіоналізація відбувається паралельно з глобалізацією [41, арк. 7]. Застерігав, що тенденції розвитку світової економіки, глобалізаційні та інтеграційні впливи висувають високі вимоги щодо фахового рівня вітчизняних підприємств [49, арк. 2].

Інтерес викликають документи, що стосуються участі М. Долішнього у розробці стратегічних питань регіонального розвитку та державної регіональної політики в Україні, його внеску в законотворчий процес. Вони розкривають провідну роль вченого під час вироблення концепцій, підготовки постанов і законопроектів зі стимулювання розвитку регіонів. Серед них: зауваження до проекту

Закону України «Про засади стимулювання розвитку регіонів» [46], пропозиції щодо законопроекту «Про концепцію державної регіональної економічної політики» [53].

М. Долішній брав участь у розробці постанови «Про діяльність Західного наукового центру НАН України та МОН України» (2004), що заклала основи для ефективної роботи регіонального наукового центру. Протягом 1998–2006 рр. вчений очолював Західний науковий центр НАН України та МОН України (далі – ЗНЦ), орієнтуючи його діяльність на зміцнення наукового потенціалу Західного регіону України. Під його керівництвом ЗНЦ виконував ключову роль у розвитку наукових досліджень і впровадженні їхніх результатів у практику, сприяючи вирішенню актуальних проблем західних областей країни. М. Долішній активно підтримував інтеграцію наукових розробок у процеси вирішення соціально-економічних питань, стимулював розвиток інноваційних підходів і сприяв загальноукраїнській координації наукових зусиль. У особовому архіві зберігаються виступ вченого на розширеному засіданні бюро ЗНЦ щодо стратегії розвитку агропромислового комплексу в західному регіоні, інформація про спільне засідання бюро ЗНЦ та Ради ректорів вищих навчальних закладів Львівського регіону з бюро Донецького наукового центру та Радою ректорів вищих навчальних закладів Донецького регіону, документи до виступу науковця щодо діяльності Західного наукового центру. У фонді вміщено доповідь вченого «Основні пріоритети діяльності Західного наукового центру НАН України і МОН України» [48].

Як керівник ЗНЦ М. Долішній багато уваги приділяв розвитку міжрегіональних наукових і виробничих зв'язків. З ініціативи ІРД НАН України і ЗНЦ було розроблено науково обґрунтовану програму виробничого та господарського потенціалу західних областей України [6, арк. 3, 4].

Документи засвідчують тісну співпрацю між ЗНЦ і Донецьким науковим центром, що сприяло обміну досвідом, координації наукових зусиль та вирішенню актуальних регіональних проблем. У його фонді вміщено тези виголошених М. Долішнім у Донецькому науковому центрі доповідей з питань молодіжної політики в Україні, наукового потенціалу і його ефективного використання, адміні-

стративно-територіальної реформи та макрорегіоналізації України, територіального устрою в системі адміністративної реформи тощо [45].

Рис. 2. Запрошення М. Долішньому до участі у VI міжнародній науковій конференції-літній школі «Проблеми економічної інтеграції України в Європейський Союз: європейські порівняльні студії» та програма форуму. Ялта – Форос, 26–28 вересня 2001 р.

Джерело: Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 85.

Арк. 153, 157 [37]

За час перебування на посаді голови ЗНЦ М. Долішньому вдалося налагодити тісні зв'язки з науковими інституціями та вченими Польщі, Німеччини, Чехії, Словаччини, Угорщини та інших країн Європи і світу. Він був ініціатором, організатором та активним учасником багатьох міжнародних і всеукраїнських наукових конференцій, симпозіумів, інших наукових заходів, що охоплювали різноманітні аспекти економічного розвитку, регіональної політики, під час яких представляв свої дослідження, обмінювався знаннями з

вітчизняними та іноземними колегами, встановлював міцні наукові зв'язки, впроваджував прогресивні ідеї у нові проекти. Його участь у міжнародних і національних наукових форумах висвітлюється комплексом документів, до складу якого увійшли: листи, запрошення, програми (рис. 2), доповіді, рекомендації, рішення, списки учасників [37]. Наприклад, відклався лист-запрошення М. Долішнього до участі у науковій конференції у Кембріджі (США) у 1990 р. і з пропозицією підготувати працю «Регіональний розвиток України» [38]; зберігаються записи вченого про роботу міжнародних наукових конференцій, його робочі нотатки до власних доповідей; відклалися документи, пов'язані з круглим столом «Формування нової парадигми еколого-економічних цінностей в країні: проблеми теорії і практики», тощо [40].

До особового фонду увійшли матеріали, що відображають участь вченого у створенні Всеукраїнської громадської організації «Українська федерація вчених», яка ставила за мету сприяння розвитку України як розвиненої інноваційно орієнтованої науково-технічної держави [42].

Особливу цінність становлять опубліковані у періодичних виданнях інтерв'ю М. Долішнього, які ілюструють наукову та професійну діяльність вченого, як-от: «Куди ведуть реформи», «Програми співробітництва», «Точки “прориву” регіонів України», «Притінені пріоритети, або куди йдеш, Львівщино», «Львівська школа регіоналістики – школа Мар'яна Долішнього», «Держава не береже інтелект нації», «Стратегія регіонального розвитку», «Економіка – регіональна, завдання – загальнонаціональні. Внутрішньо-національні та міжнародні інтеграційні зв'язки регіонів України» та ін. [6].

Висновки. До наукового обігу в ІА НБУВ введено особовий архівний фонд академіка НАН України М. Долішнього, що містить значний комплекс документів, які дають змогу реконструювати біографію, висвітлити наукову творчість та відобразити професійну діяльність вченого. Особливий інтерес становлять документи з архіву М. Долішнього, що стосуються дослідження економічного розвитку України, проблем регіональної економіки та євроінтеграції України. У особовому фонді М. Долішнього містяться джерела, які дають

зможу відобразити його вагомий внесок у розвиток економічної науки, розкрити діяльність вченого з розробки державних програм, концепцій регіональної політики, адміністративної реформи, висвітлити зусилля науковця, спрямовані на вдосконалення системи регіонального управління, проаналізувати міжнародну наукову діяльність вченого та його погляди на євроінтеграційні процеси.

Список бібліографічних посилань

1. Галайчак Т. Ю. Долішній Мар'ян Іванович. *Енциклопедія історії України*. Київ : Наук. думка, 2004. Т. 2: Г–Д. С. 440.
2. Демченко В. В. Долішній Мар'ян Іванович. *Енциклопедія сучасної України*. Київ : Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України, 2008. Т. 8: Дл–Дя. С. 229.
3. Мельников О. В. Долішній Мар'ян Іванович. *Українська академія друкарства. 1930–2010*. Історико-біографічний довідник. Львів : УАД, 2010. С. 130–132.
4. Злупко С. М. Шлях до великої науки (про наукову діяльність академіка НАН України М. І. Долішнього). Львів, 2005. 160 с. URL: <https://ird.gov.ua/publication/zlupko.pdf> (дата звернення: 05.02.2025).
5. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 2. 315 арк.
6. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 6. 16 арк.
7. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 8. 1 арк.
8. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 11. 4 арк.
9. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 13. 11 арк.
10. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 15. 5 арк.
11. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 18. 6 арк.
12. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 20. 4 арк.
13. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 21. 2 арк.
14. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 23. 9 арк.
15. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 24. 9 арк.
16. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 31. 4 арк.
17. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 32. 3 арк.
18. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 33. 10 арк.
19. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 36. 7 арк.

20. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 39. 10 арк.
21. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 42. 4 арк.
22. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 46. 22 арк.
23. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 47. 10 арк.
24. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 49. 1 арк.
25. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 50. 3 арк.
26. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 54. 82 арк.
27. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 61. 25 арк.
28. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 64. 4 арк.
29. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 65. 5 арк.
30. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 69. 3 арк.
31. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 71. 2 арк.
32. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 72. 1 арк.
33. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 79. 8 арк.
34. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 80. 2 арк.
35. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 83. 1 арк.
36. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 84. 82 арк.
37. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 85. 159 арк.
38. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 88. 2 арк.
39. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 90. 13 арк.
40. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 91. 36 арк.
41. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 99. 7 арк.
42. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 101. 5 арк.
43. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 104. 1 арк.
44. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 106. 6 арк.
45. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 113. 3 арк.
46. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 115. 17 арк.
47. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 117. 15 арк.
48. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 119. 7 арк.
49. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 125. 2 арк.
50. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 126. 20 арк.
51. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 128. 7 арк.
52. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 130. 16 арк.
53. Інститут архівознавства НБУВ. Ф. 368. Оп. 1. Спр. 133. 4 арк.
54. Майстренко А. А. Дослідження міжнародних зв'язків академіка М. І. Долішнього за документами особового фонду

вченого. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Інтеграція у міжнародний бібліотечний простір*: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 8–10 жовт. 2024 р.) : у 2 т. Київ, 2024. Т. 2. С. 59–62. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004934> (дата звернення: 05.02.2025).

55. Мар'ян Іванович Долішній: до 70-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / упоряд.: С. М. Злупко, В. В. Демченко. Київ : Наук. думка, 2006. 289 с.

56. Шаров І. Ф. Вчені України: 100 видатних імен. Київ : АртЕк, 2006. 488 с.

References

1. Halaichak, T. Yu. (2004). Dolishnii Marian Ivanovych [Dolishnii Marian Ivanovych]. *Encyclopedia of the History of Ukraine* (Vol. 2: H-D). Kyiv : Naukova dumka [in Ukrainian].

2. Demchenko, V. V. (2008). Dolishnii Marian Ivanovych [Dolishnii Marian Ivanovych]. *Encyclopedia of Modern Ukraine* (Vol. 8: DI-Dia). Kyiv : Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy [in Ukrainian].

3. Melnykov, O. V. (2010). Dolishnii Marian Ivanovych [Dolishnii Marian Ivanovych]. *Ukrainian Academy of Printing. 1930-2010*. Lviv: UAD [in Ukrainian].

4. Zlupko, S. M. (2005). Shliakh do velykoi nauky (pro naukovu diialnist akademika NAN Ukrainy M. I. Dolishnoho) [The Path to Great Science (on the Scientific Activities of Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine M. I. Dolishnii)]. Lviv [in Ukrainian]. Retrieved February 05, 2025, from <https://ird.gov.ua/publication/zlupko.pdf>

5. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 2. 315 Fols [in Ukrainian].

6. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 6. 16 Fols [in Ukrainian].

7. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 8. 1 Fols [in Russian].

8. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 11. 4 Fols [in Polish].

9. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 13. 11 Fols [in Ukrainian].

10. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 15. 5 Fols [in Polish].

11. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 18. 6 Fols [in Ukrainian].

12. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 20. 4 Fols [in Ukrainian].

13. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 21. 2 Fols [in Ukrainian].

14. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 23. 9 Fols [in Ukrainian].

15. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 24. 9 Fols [in Ukrainian].

16. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 31. 4 Fols [in Ukrainian].

17. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 32. 3 Fols [in Ukrainian].

18. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 33. 10 Fols [in Ukrainian].

19. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 36. 7 Fols [in Ukrainian].

20. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 39. 10 Fols [in Ukrainian].
21. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 42. 4 Fols [in Ukrainian].
22. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 46. 22 Fols [in Ukrainian].
23. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 47. 10 Fols [in Ukrainian].
24. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 49. 1 Fols [in Ukrainian].
25. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 50. 3 Fols [in Ukrainian].
26. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 54. 82 Fols [in Russian, in Ukrainian].
27. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 61. 25 Fols [in Russian, in Ukrainian, in Polish].
28. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 64. 4 Fols [in Ukrainian].
29. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 65. 5 Fols [in Ukrainian].
30. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 69. 3 Fols [in Ukrainian].
31. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 71. 2 Fols [in Ukrainian].

32. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 72. 1 Fols [in Hungarian].

33. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 79. 8 Fols [in Ukrainian].

34. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 80. 2 Fols [in Ukrainian].

35. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 83. 1 Fols [in Ukrainian].

36. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 84. 82 Fols [in Ukrainian].

37. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 85. 159 Fols [in Russian, in Ukrainian].

38. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 88. 2 Fols [in Ukrainian].

39. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 90. 13 Fols [in Ukrainian].

40. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 91. 36 Fols [in Ukrainian].

41. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 99. 7 Fols [in Ukrainian].

42. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 101. 5 Fols [in Ukrainian].

43. Instytut arkhivoznavstva NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 104. 1 Fols [in Ukrainian].

44. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 106. 6 Fols [in Ukrainian].
45. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 113. 3 Fols [in Ukrainian].
46. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 115. 17 Fols [in Ukrainian].
47. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 117. 15 Fols [in Ukrainian].
48. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 119. 7 Fols [in Ukrainian].
49. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 125. 2 Fols [in Ukrainian].
50. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 126. 20 Fols [in Ukrainian].
51. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 128. 7 Fols [in Ukrainian].
52. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 130. 16 Fols [in Ukrainian].
53. Instytut archiwoznawstwa NBUV [Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fond 368. Inventory 1. Unit 133. 4 Fols [in Ukrainian].
54. Maistrenko, A. A. (2024). Doslidzhennia mizhnarodnykh zviazkiv akademika M. I. Dolishnoho za dokumentamy osobovoho fondu vchenoho [Research of international connections of Academician M. I. Dolishnyy based on the documents from the personal archive fund]. *Library. Science. Communication. Integration into the international library field. Proceedings of the International Scientific Conference,*

8-10 October 2024 (Vols. 1-2; Vol. 2, pp. 59-62). Kyiv [in Ukrainian]. Retrieved February 5, 2025, from <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004934>

55. Zlupko, S. M., Demchenko, V. V. (Compilers). (2006). Marian Ivanovych Dolishnii: do 70-richechia vid dnia narodzhennia [Marian Ivanovych Dolishnii: on the 70th of his birthday]. Kyiv [in Ukrainian].

56. Sharov I. F. (2006). Vcheni Ukrainy: 100 vydatnykh imen [Scientists of Ukraine: 100 outstanding names]. Kyiv [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.02.2025.

Andrii Shapoval,

Dr. Sci. (History), Senior Research, Head of the Department,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

62 Volodymyrska St., Kyiv 01033, Ukraine

e-mail: shai196@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1188-5142>

Scopus Author ID: 57224568766

Anzhela Maistrenko,

PhD (History), Senior Researcher,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

62 Volodymyrska St., Kyiv 01033, Ukraine

e-mail: a_maistrenko@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1303-9214>

The Archival Heritage of Academician M. Dolishnii – the Researcher of Ukraine's Economic Development and European Integration

The purpose of the study is to examine the documents of the personal archival collection of the researcher of economic development and European integration of Ukraine, academician of the National Academy of Sciences of Ukraine, Marian Ivanovych Dolishnii. The collection is stored at the Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine. The author's intention was to analyze the documents' information potential as well. *The methodology* of the work is based on the application of general scientific (analysis, synthesis, comparison, detailing, generalization) and special historical (historical and source studies, archival studies, biographical) research methods. *Scientific novelty*. The scientific novelty lies in the presentation of extensive information about the complex of documents from the personal archive of M. Dolishnii at the Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky

National Library of Ukraine, dedicated to the activities of the scientist in the study of the economic development of Ukraine, problems of regional economy, cross-border cooperation and European integration of Ukraine. *Conclusions.* The personal archival collection of Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine M. Dolishnii has been put into scientific circulation at the Institute for Archival Science of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine. This collection contains a substantial set of documents that allow for the reconstruction of the scientist's biography, the illumination of his research, and the reflection of his professional activities. Of particular interest are documents from the archive of M. Dolishnii, which are dedicated to the activities of the scientist in the study of the economic development of Ukraine, problems of regional economy, cross-border cooperation and European integration of Ukraine. The personal archival collection of M. Dolishnii contains sources that allow reflecting his significant contribution to the development of economic science, revealing the activities of the scientist in the development of state programs, concepts of regional policy, administrative reform, highlighting the efforts of the scientist to improve the system of regional management, analyzing the international scientific activity of the scientist and his views on European integration processes.

Keywords: M. Dolishnii, personal archival collection, Institute for Archival Studies of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, economic development of Ukraine, European integration, international scientific activity.